

การศึกษาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล
และโรคของแรงงานต่างด้าวในโรงพยาบาลเกาะพะงัน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

A STUDY OF DISEASES AND COST OF MEDICAL CARE
AMONG FOREIGN WORKERS IN KOH PHANGAN HOSPITAL,
SURAT THANI PROVINCE

ผู้วิจัย รัชนุช ปัญญา¹
อาจารย์ที่ปรึกษา พวงเพ็ญ ชูรินทร์²
 ดาราวรรณ รองเมือง³

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาย้อนหลัง โดยศึกษาเฉพาะผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2557 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวที่มีและไม่มีบัตรประกันสุขภาพ เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลกับรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพในกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่มีและไม่มีบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว และศึกษาโรคในแรงงานต่างด้าวโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ในการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลเกาะพะงัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเป็นค่าเฉลี่ยและร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2557 ในกลุ่มมีบัตรประกันสุขภาพเป็นเงินจำนวน 856,330.33 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.35 ในกลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพ (ชำระเงินเอง) เป็นเงินจำนวน 1,061,273 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.53 และในกลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพ (อนุเคราะห์) เป็นเงินจำนวน 315,426.67 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.12 จากค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลทั้งหมด เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายการักษาพยาบาลในกลุ่มมีบัตร

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

³ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

ประกันสุขภาพกับรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพ พบว่า ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการรักษาพยาบาล กลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพ ถูกใช้ไปเพียง ร้อยละ 39.99 ยังมีรายได้คงเหลือในกองทุนประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวอีก ร้อยละ 60.01 จากรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพ และโรคของแรงงานต่างด้าวที่เข้ารับการรักษาพยาบาล พบว่า โรคที่เป็นอันดับหนึ่ง สำหรับแผนกผู้ป่วยนอกคือ โรคเยื่อจมูกและลำคออักเสบเฉียบพลัน (Acute Nasopharyngitis) ส่วนแผนกผู้ป่วยในคือ โรคท้องร่วง (Diarrhea)

คำสำคัญ : ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล, แรงงานต่างด้าว

ABSTRACT

This research was a retrospective study among the foreign workers who received medical services from Koh Phangan hospital between 2555 and 2557 B.E. (2012–2014). The purpose of the study was to investigate and compare the cost of medical care between those who had medical care card and those without one. The data was collected from an electronic data in medical and nursing care of Koh Phangan hospital. The data were analyzed using descriptive statistic including mean and percentage.

The examination found that during those 3 years the total medical cost amongst the ones with a medical card was 856,330.33 baht (38.35%) while the total cost of self-payment (without a medical card) was 1,061,273 baht (47.53%). The cost of those who did not hold a medical card (supported) was 315,426.67 baht (14.12%). As for the group of the foreign workers with medical card, the comparison between their paid cost and the remaining balance on the medical card showed that merely 39.99% of the total balance was used with remaining 60.01% in the health insurance fund for foreign workers. The most common diseases amongst the foreign workers was Acute Nasopharyngitis for the outpatients, and Diarrhea for the inpatients.

KEYWORDS : Cost of Medical Care, Foreign Workers

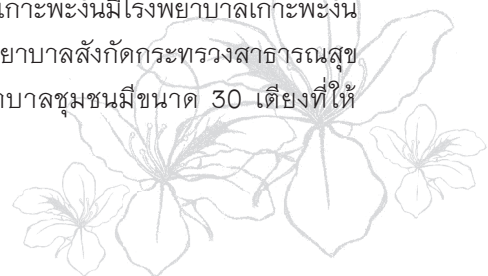
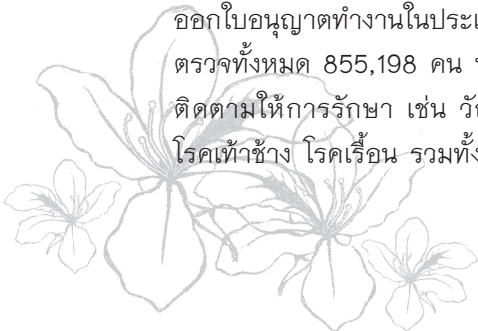
บทนำ

สถานการณ์แรงงานต่างด้าว เดือนเมษายน 2558 แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานทั่วราชอาณาจักร มีจำนวนทั้งสิ้น 1,413,501 คน (กรมการจัดหางาน, 2558) ประเทศไทยมีแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในปี 2552 ที่ผ่านมามีการหลั่งไหลของแรงงานต่างด้าวเข้ามาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งประเทศไทยยังมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวในบางประเภทกิจการอย่างมากเนื่องจากบุคคลเหล่านี้ไม่เลือกงานทำ ค่าแรงต่ำทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำไปด้วย อีกทั้งยังเป็นการบรรเทาการขาดแคลนแรงงานในบางกิจการ ส่วนปัญหาที่มากับแรงงานต่างด้าวคือการแย่งงาน การใช้สาธารณูปโภค การบุกรุกที่สาธารณะ รวมไปถึงปัญหาด้านความมั่นคงและด้านสาธารณสุข เป็นต้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2553)

ปัญหาการขาดการพยาบาลของแรงงานต่างด้าวของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนต่างๆ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากการรวบรวมข้อมูลใน 57 จังหวัด ตั้งแต่ปี 2553-2555 ประเทศไทยมีคำรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว และกัมพูชา รวมทั้งหมด 1,189 ล้านกว่าบาท เป็นการรักษาทันทีผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยใน ในปี 2553 รวม 254 ล้านกว่าบาท ปี 2554 รวม 240 ล้านกว่าบาท ส่วนในปี 2555 ยอดรวม 693 ล้านกว่าบาท ขณะเดียวกันผลการตรวจสุขภาพแรงงานต่างด้าวก่อนออกใบอนุญาตทำงานในประเทศไทย ปี 2554 ตรวจทั้งหมด 855,198 คน พบว่ามีโรคที่ต้องติดตามให้การรักษา เช่น วัณโรค มาลาเรีย โรคเท้าช้าง โรคเรื้อน รวมทั้งหมด 6,195 คน

และพบโรคต้องห้ามไม่ให้ทำงาน 594 คน ในจำนวนนี้พบเป็นผู้เสพยาเสพติดมากที่สุด 358 คน วัณโรคระยะติดต่อ 179 คน โรคซิฟิลิสระยะที่ 3 จำนวน 15 ราย การพบโรคติดต่อเหล่านี้ส่งสัญญาณอาจเกิดโรคระบาดในประเทศที่มาจากแรงงานต่างด้าวได้ หากไม่มีระบบป้องกันและควบคุมดีพอ รัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุขได้เร่งแก้ไขและเตรียมการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2556) ไม่นับรวมปัญหาความมั่นคงด้านสาธารณสุขของประเทศในการควบคุมโรคจากข้อมูลนาเสนอของทางกระทรวงสาธารณสุขโดยในกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่มาจากประเทศเพื่อนบ้านอย่างพม่า ลาว และกัมพูชาที่อยู่ในประเทศไทย จะจัดระบบหลักประกันสุขภาพในรูปแบบชั่วคราว แต่ยังไม่ครอบคลุมคนกลุ่มนี้ทั้งหมด ซึ่งปี 2554 มีแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนประกันสุขภาพ 9 แสนคน แต่ส่วนใหญ่ไม่มีการทำประกันสุขภาพ รวมไปถึงผู้ติดตามที่ไม่มีการทำประกันสุขภาพเช่นกัน (กระทรวงสาธารณสุข, 2554)

แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาในอำเภอเกาะพะงัน จากข้อมูลโดยประมาณของงานทะเบียนราษฎรของอำเภอเกาะพะงัน (งานทะเบียนราษฎร, 2556) พบว่าแรงงานต่างด้าวในอำเภอเกาะพะงันนั้นมีทั้งที่ได้ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายและส่วนที่เหลือนั้นได้ลักลอบทำงานและอยู่อาศัยอย่างไม่ถูกต้องทั้งสิ้น แรงงานต่างด้าวเหล่านี้ส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและสถานะสุขภาพค่อนข้างต่ำ จึงส่งผลกระทบต่อทางด้านสาธารณสุขของประเทศไทยโดยตรง (กระทรวงสาธารณสุข, 2556) โดยในพื้นที่อำเภอเกาะพะงันมีโรงพยาบาลเกาะพะงันซึ่งเป็นโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นโรงพยาบาลชุมชนมีขนาด 30 เตียงที่ให้

บริการครอบคลุมอำเภอเกาะพะงันซึ่งเป็นพื้นที่เกาะทั้งหมด จึงต้องให้บริการสาธารณสุขแก่แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทั้งที่ถูกต้องตามกฎหมายและลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ในจำนวนนี้มีแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนทำบัตรประกันสุขภาพจำนวน 5,860 คน ส่วนอีก 6,720 คนนั้นไม่มีหลักประกันสุขภาพใดๆ โรงพยาบาลเกาะพะงันก็ต้องดูแล เมื่อมีภาวะเจ็บป่วยจึงเป็นภาระที่โรงพยาบาลเกาะพะงันต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและโรคของแรงงานต่างด้าวในโรงพยาบาลเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในกลุ่มที่มีและไม่มีบัตรประกันสุขภาพ และเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลกับรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพในกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่มีและไม่มีบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว และศึกษาโรคในแรงงานต่างด้าวที่เข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลเกาะพะงันเพื่อควบคุมป้องกันโรคของแรงงานต่างด้าว และสามารถนำไปใช้ประกอบการวางแผนกำหนดนโยบายมาตรการหรือแนวทางในการดูแลสุขภาพของคนไทยและแรงงานต่างด้าวทั้งสองกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าวในกลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพและกลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพของโรงพยาบาลเกาะพะงัน

2. เพื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าวในกลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพกับรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวของโรงพยาบาลเกาะพะงัน

3. เพื่อศึกษาโรคในแรงงานต่างด้าวที่เข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลเกาะพะงันเพื่อควบคุมและป้องกันโรคของแรงงานต่างด้าว

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) คือ ข้อมูลจากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ในการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลเกาะพะงันของผู้ป่วยแรงงานต่างด้าว โดยใช้ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2555-2557 (1 มกราคม 2555-31 ธันวาคม 2557) จากกลุ่มงานประกันสุขภาพ ยุทธศาสตร์และสารสนเทศทางการแพทย์ โรงพยาบาลเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ ข้อมูลจากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ในการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลเกาะพะงันของผู้ป่วยแรงงานต่างด้าว ประกอบด้วย 1) ข้อมูลเงินกองทุนประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว 2) ข้อมูลการขึ้นทะเบียนบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว 3) ข้อมูลการมารับบริการรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าว 4) ข้อมูลค่ารักษาพยาบาลที่มารับบริการของแรงงานต่างด้าว 5) ข้อมูลค่ารักษาพยาบาลที่ให้การอุดหนุนแก่แรงงานต่างด้าว 6) ข้อมูลโรคของแรงงานต่างด้าวแยกโรค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกข้อมูล โดยแบ่งแบบบันทึกข้อมูลออกเป็น 1) แบบบันทึกข้อมูลเงินกองทุนประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว 2) แบบบันทึกข้อมูลการขึ้นทะเบียนบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว 3) แบบบันทึกข้อมูลการมารับบริการรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าว 4) แบบบันทึกข้อมูลค่ารักษาพยาบาลที่มารับบริการของแรงงานต่างด้าว 5) แบบบันทึกข้อมูลค่ารักษาพยาบาลที่ให้การอนุเคราะห์แก่แรงงานต่างด้าว 6) แบบบันทึกข้อมูลโรคของแรงงานต่างด้าวแยกโรค

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ในการรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลเกาะพะงันของผู้ป่วยแรงงานต่างด้าว โดยใช้ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2555-2557 มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ทำหนังสือขอข้อมูลเกี่ยวกับการมารับบริการรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าวที่ต้องการศึกษาจากกลุ่มงานประกันสุขภาพ ยุทธศาสตร์และสารสนเทศทางการแพทย์ โรงพยาบาลเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) รวบรวมและตรวจสอบความครอบคลุม ครบถ้วน เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้มาจำแนกค่าใช้จ่ายของแต่ละประเภท แต่ละโรค ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ข้อมูลจำนวนการขึ้นทะเบียนและจำนวนผู้มารับบริการของแรงงานต่างด้าว โดยใช้ข้อมูลเป็นความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

1.2 ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลโดยใช้ข้อมูลเป็นความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

1.3 ข้อมูลโรคที่มารับบริการโดยใช้ข้อมูลเป็นความถี่ ร้อยละ

2. เปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลที่เกิดขึ้นจริงของแรงงานต่างด้าวกลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพ กลุ่มที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพ และรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว ซึ่งประกอบด้วย

2.1 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในกลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพกับกลุ่มที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว โดยใช้ข้อมูลเป็น ค่าเฉลี่ย

2.2 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในกลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพกับรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว โดยใช้ข้อมูลเป็น ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

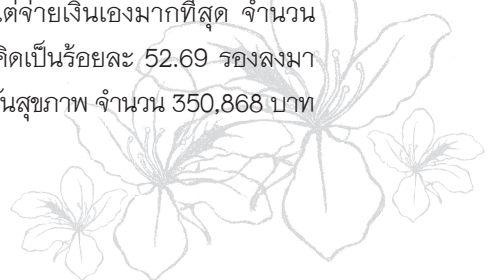
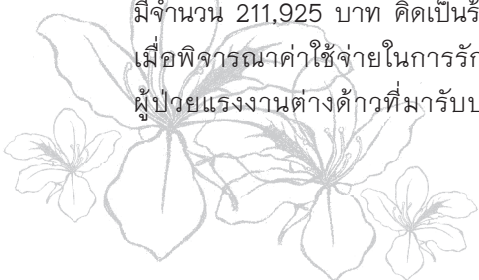
จากการศึกษาพบว่า

1. ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล

ผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวที่มารับบริการแผนกผู้ป่วยนอก จำแนกตามสิทธิในการรักษาพยาบาล พบว่าในปี พ.ศ. 2555 มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวที่มารับบริการทั้งหมด 1,363,141 บาท ในจำนวนนี้ผู้ไม่มีบัตรประกันสุขภาพแต่จ่ายเงินเองมากที่สุด จำนวน 648,510 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.57 รองลงมาเป็นผู้มีบัตรประกันสุขภาพ จำนวน 582,921 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.76 ส่วนผู้ที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพและเป็นผู้ป่วยนอกเคราะห์มีจำนวน 131,710 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.66 ในปี พ.ศ. 2556 มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวที่มารับบริการทั้งหมด 1,048,638 บาท ในจำนวนนี้เป็นผู้ไม่มีบัตรประกันสุขภาพแต่จ่ายเงินเองมากที่สุด จำนวน 501,890 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.86 รองลงมาเป็นผู้มีบัตรประกันสุขภาพ จำนวน 283,994 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.08 ส่วนผู้ที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพและเป็นผู้ป่วยนอกเคราะห์มีจำนวน 262,754 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.06 ในปี พ.ศ. 2557 มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวที่มารับบริการทั้งหมด 1,053,018 บาท ในจำนวนนี้เป็นผู้ไม่มีบัตรประกันสุขภาพแต่จ่ายเงินเองมากที่สุด จำนวน 525,336 บาท คิดเป็นร้อยละ 49.89 รองลงมาเป็นผู้มีบัตรประกันสุขภาพ จำนวน 315,757 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.99 ส่วนผู้ที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพและเป็นผู้ป่วยนอกเคราะห์มีจำนวน 211,925 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.13 เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวที่มารับบริการแผนก

ผู้ป่วยนอกทั้งหมดแล้ว พบว่าจำนวนในกลุ่มสิทธิผู้ไม่มีบัตรประกันสุขภาพแต่จ่ายเงินเอง และในกลุ่มผู้มีบัตรประกันสุขภาพค่าใช้จ่ายลดลงในปี พ.ศ. 2556 แล้วมาเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2557 เพียงเล็กน้อย ส่วนในกลุ่มผู้ที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพและเป็นผู้ป่วยนอกเคราะห์ แม้จะเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2556 แต่ก็ลดลงในปี พ.ศ. 2557

ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวที่มารับบริการแผนกผู้ป่วยใน จำแนกตามสิทธิในการรักษาพยาบาล พบว่าในปี พ.ศ. 2555 มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวที่มารับบริการทั้งหมด 1,103,291 บาท ในจำนวนนี้ผู้มีบัตรประกันสุขภาพมากที่สุด จำนวน 656,868 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.54 รองลงมาเป็นผู้ไม่มีบัตรประกันสุขภาพแต่จ่ายเงินเอง จำนวน 368,118 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.37 ส่วนผู้ที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพและเป็นผู้ป่วยนอกเคราะห์มีจำนวน 78,305 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.10 ในปี พ.ศ. 2556 มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวที่มารับบริการทั้งหมด 1,016,926 บาท ในจำนวนนี้เป็นผู้ไม่มีบัตรประกันสุขภาพแต่จ่ายเงินเองมากที่สุด จำนวน 552,943 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.37 รองลงมาเป็นผู้มีบัตรประกันสุขภาพ จำนวน 378,583 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.23 ส่วนผู้ที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพและเป็นผู้ป่วยนอกเคราะห์มีจำนวน 85,400 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.40 ในปี พ.ศ. 2557 มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวที่มารับบริการทั้งหมด 1,114,076 บาท ในจำนวนนี้เป็นผู้ไม่มีบัตรประกันสุขภาพแต่จ่ายเงินเองมากที่สุด จำนวน 587,022 บาท คิดเป็นร้อยละ 52.69 รองลงมาเป็นผู้มีบัตรประกันสุขภาพ จำนวน 350,868 บาท

คิดเป็นร้อยละ 31.49 ส่วนผู้ที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพและเป็นผู้ป่วยอนุเคราะห์ มีจำนวน 176,186 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.81 เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวที่มารับบริการแผนกผู้ป่วยในทั้งหมดแล้ว พบว่าค่าใช้จ่ายในกลุ่มสิทธิผู้ไม่มีบัตรประกันสุขภาพแต่จ่ายเงินเองและในกลุ่มผู้ที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพและเป็นผู้ป่วยอนุเคราะห์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนในกลุ่มผู้มีบัตรประกันสุขภาพก็มีแนวโน้มลดลงทุกปี ค่ารักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าวแผนกผู้ป่วยในกลุ่มที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพ (อนุเคราะห์) ในปี พ.ศ. 2555-พ.ศ. 2557 พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 292 ครั้ง มูลค่ารักษาพยาบาลรวมทั้งสิ้น 131,710 บาท ค่ารักษาพยาบาลเฉลี่ยต่อครั้ง จำนวน 451.06 บาท ในปี พ.ศ. 2556 จำนวน 568 ครั้ง มูลค่ารักษา

พยาบาลรวมทั้งสิ้น 262,754 บาท ค่ารักษาพยาบาลเฉลี่ยต่อครั้ง จำนวน 462.60 บาท ในปี พ.ศ. 2557 จำนวน 392 ครั้ง มูลค่ารักษาพยาบาลรวมทั้งสิ้น 211,925 บาท ค่ารักษาพยาบาลเฉลี่ยต่อครั้ง จำนวน 540.63 บาท

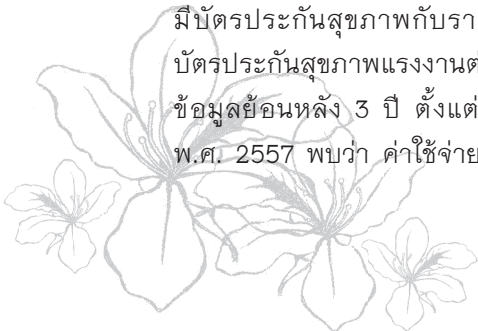
2. การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวในกลุ่มมีบัตรประกันสุขภาพกับกลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพโดยเฉลี่ยข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-พ.ศ. 2557 พบว่า ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในกลุ่มมีบัตรประกันสุขภาพเป็นจำนวน 856,330.33 บาท เป็นร้อยละ 38.35 ในกลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพ (ชำระเงินเอง) เป็นจำนวน 1,061,273 บาท เป็นร้อยละ 47.53 และในกลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพ (อนุเคราะห์) เป็นจำนวน 315,426.67 บาท เป็นร้อยละ 14.12 จากค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลทั้งหมดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวในกลุ่มมีบัตรประกันสุขภาพ กับกลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพโดยเฉลี่ยข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-พ.ศ. 2557

รายการ	ค่าเฉลี่ย 3 ปี	สัดส่วน (%)
กลุ่มมีบัตรประกันสุขภาพ	856,330.33	38.35
กลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพ (ชำระเงินเอง)	1,061,273.00	47.53
กลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพ (อนุเคราะห์)	315,426.67	14.12
ทั้งหมด	2,233,030.00	100.00

3. การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวในกลุ่มมีบัตรประกันสุขภาพกับรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวโดยเฉลี่ยข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-พ.ศ. 2557 พบว่า ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการรักษา

พยาบาลของผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวกลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพถูกใช้ไปเพียง ร้อยละ 39.99 ซึ่งยังมีรายได้คงเหลือที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพในกองทุนประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวอีกร้อยละ 60.01 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลผู้ป่วยแรงงานต่างด้าวในกลุ่มมีบัตรประกันสุขภาพกับรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวโดยเฉลี่ยข้อมูล ย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-พ.ศ. 2557

รายการ	ค่าเฉลี่ย 3 ปี	สัดส่วน (%)
งบประมาณ	2,141,389.67	100.00
ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล	856,330.33	39.99
คงเหลือ	1,285,059.33	60.01

4. จำนวนโรค 10 อันดับแรกที่พบในแรงงานต่างด้าวแผนกผู้ป่วยนอก ในปี พ.ศ. 2555-2557 พบว่าโรคที่แรงงานต่างด้าวเป็นมากที่สุด พบมากเป็นอันดับหนึ่ง คือโรคเยื่อจมูกและลำคออักเสบ อันดับสอง คือโรคไข้หวัดธรรมดา ส่วนโรคในอันดับที่ 3 ที่พบได้แก่ โรคฉุกเฉินเฉียบพลันท้อง แผนกผู้ป่วยใน ในปี พ.ศ. 2555-2557 พบว่าโรคที่แรงงานต่างด้าวเป็นมากที่สุด พบมากเป็นอันดับหนึ่ง คือโรคท้องร่วง อันดับสอง คือการคลอดเอง ครรภ์เดียว ส่วนโรคในอันดับที่ 3 ที่พบได้แก่ โรคเลือดออกเด็งกี

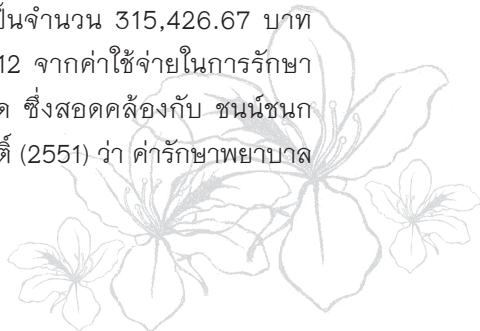
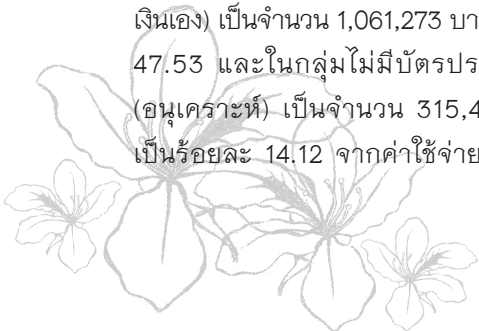
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาและการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลพบว่า ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2557 ในกลุ่มมีบัตรประกันสุขภาพเป็นจำนวน 856,330.33 บาท เป็นร้อยละ 38.35 ในกลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพ (ชำระเงินเอง) เป็นจำนวน 1,061,273 บาท เป็นร้อยละ 47.53 และในกลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพ (อนุเคราะห์) เป็นจำนวน 315,426.67 บาท เป็นร้อยละ 14.12 จากค่าใช้จ่ายในการรักษา

พยาบาลทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลในกลุ่มมีบัตรประกันสุขภาพกับรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพ พบว่า ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการรักษาพยาบาลกลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพ ถูกใช้ไปเพียง ร้อยละ 39.99 ยังมีรายได้คงเหลือในกองทุนประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวอีก ร้อยละ 60.01 จากรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพ และโรคของแรงงานต่างด้าวที่เข้ารับการรักษาพยาบาล พบว่าโรคที่เป็นอันดับหนึ่ง สำหรับแผนกผู้ป่วยนอก คือ โรคเยื่อจมูกและลำคออักเสบ (Acute Nasopharyngitis) ส่วนแผนกผู้ป่วยในคือโรคท้องร่วง (Diarrhea)

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาและการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลพบว่า ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2557 ในกลุ่มมีบัตรประกันสุขภาพเป็นจำนวน 856,330.33 บาท เป็นร้อยละ 38.35 ในกลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพ (ชำระเงินเอง) เป็นจำนวน 1,061,273 บาท เป็นร้อยละ 47.53 และในกลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพ (อนุเคราะห์) เป็นจำนวน 315,426.67 บาท เป็นร้อยละ 14.12 จากค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับ ชนันทกสิขิตวัฒนาเกียรติ (2551) ว่า ค่ารักษาพยาบาล

แรงงานต่างด้าวในกลุ่มที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพ มีจำนวนสูงกว่ากลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพ แต่โรงพยาบาลเกาะพะงันได้แยกกลุ่มที่ไม่มีบัตรประกันสุขภาพแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ ในกลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพ (ชำระเงินเอง) ซึ่งโรงพยาบาลสามารถเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาลจากแรงงานต่างด้าวได้ และกลุ่มไม่มีบัตรประกันสุขภาพ (อนุเคราะห์) ซึ่งแสดงผลว่าค่าใช้จ่ายส่วนน้อยที่ยังคงเป็นภาระแก่ทางโรงพยาบาล

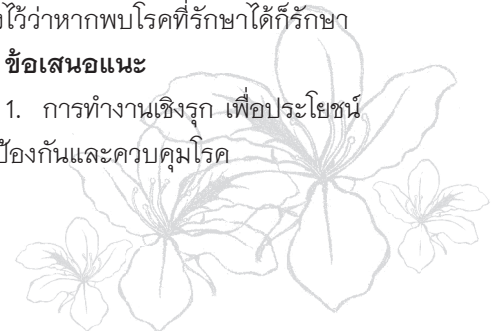
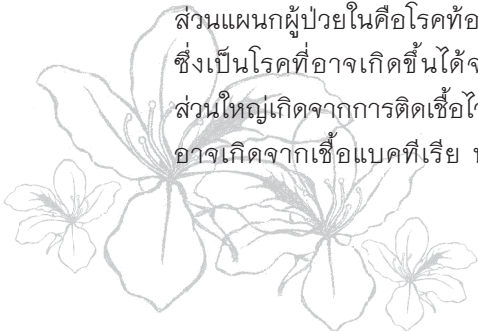
2. การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลในกลุ่มมีบัตรประกันสุขภาพกับรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพพบว่า ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการรักษาพยาบาลกลุ่มที่มีบัตรประกันสุขภาพ ถูกใช้ไปเพียงร้อยละ 39.99 ยังมีรายได้คงเหลือในกองทุนประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวอีก ร้อยละ 60.01 จากรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพจากการทบทวนวรรณกรรมยังไม่พบว่ามีการศึกษาในส่วนของการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลในกลุ่มมีบัตรประกันสุขภาพกับรายได้ที่ได้รับจากบัตรประกันสุขภาพ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าในส่วนนี้หากหน่วยบริการประชาสัมพันธ์ให้มีการขึ้นทะเบียนประกันสุขภาพให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นก็จะมีรายได้จากบัตรประกันสุขภาพที่เพิ่มสูงขึ้นและจะยังผลไปยังการควบคุมและป้องกันโรคได้อย่างครอบคลุมอีกด้วย

3. จากผลการศึกษา พบว่า โรคของแรงงานต่างด้าวที่เข้ารับการรักษาพยาบาลเป็นอันดับหนึ่ง สำหรับแผนกผู้ป่วยนอกคือโรคเยื่อจมูกและลำคออักเสบ (Acute Nasopharyngitis) ส่วนแผนกผู้ป่วยในคือโรคท้องร่วง (Diarrhea) ซึ่งเป็นโรคที่อาจเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ ส่วนใหญ่เกิดจากการติดเชื้อไวรัส และบางครั้งอาจเกิดจากเชื้อแบคทีเรีย พยาธิ ภูมิคุ้มกัน

ของร่างกายสุขภาพะส่วนบุคคลไม่ดีถ้าไม่รักษาความสะอาดของร่างกายและอาหารที่รับประทาน การนอนหลับไม่เพียงพอ ทุพโภชนาการ หรือตามฤดูกาล สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ วิทยา สวัสดิ์วุฒิพงษ์ และคณะ (2547) ว่า อุบัติการณ์ของโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนลดลงมาก อัตราการขาดยาระหว่างการรักษาวัณโรคปอดมีแนวโน้มลดลง อัตราการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มหญิงบริการทางเพศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวพม่ามีแนวโน้มลดลง จำนวนผู้ป่วยมาลาเรียทั้งชาวไทยและพม่ามีแนวโน้มลดลง อัตราการติดเชื้อพยาธิโรคเท้าช้างในชาวพม่าซึ่งผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่ยังไม่มีอาการ มีแนวโน้มลดลง และการศึกษาของ อุดลย์ รัตโส (2550) ว่า ลักษณะการทำงานและสภาพที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าวอยู่กันอย่างแออัด เมื่อเป็นแรงงานที่ไม่มีบัตรก็ไม่ได้ทำการรักษา อาจด้วยไม่มีความรู้หรือการเข้าถึงบริการไม่ดี ทำให้ปล่อยให้การเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ กลายเป็นการเจ็บป่วยที่รุนแรงขึ้น และสอดคล้องกับนโยบายและมาตรการการดำเนินงานตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวที่ว่า ได้กำหนดนโยบายที่จะป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในแรงงานคนต่างด้าว โดยกำหนดโรคที่จะควบคุมป้องกัน ได้แก่ วัณโรค โรคเรื้อน โรคเท้าช้าง โรคมาลาเรีย โรคซิฟิลิส และโรคพยาธิลำไส้ โดยเห็นว่าหากมีการตรวจโรคคนสัญชาติเหล่านี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องเพิ่มขึ้น สามารถควบคุมโรคและป้องกันมิให้โรคมาแพร่แก่คนไทยได้ และยังได้กำหนดให้มีการตรวจสุขภาพแรงงานต่างด้าว และวางแผนทางไว้ว่าหากพบโรคที่รักษาได้ก็รักษา

ข้อเสนอแนะ

1. การทำงานเชิงรุก เพื่อประโยชน์ในด้านการป้องกันและควบคุมโรค

1.1 ประชาสัมพันธ์สิทธิประโยชน์ของการมีบัตรประกันสุขภาพของแรงงานต่างด้าว เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในสิทธิประโยชน์จากบัตรประกันสุขภาพแก่แรงงานต่างด้าว และนายจ้าง

1.2 โดยบริบทด้านพื้นที่โรงพยาบาลเกาะพะงันเป็นพื้นที่เกาะ การคมนาคมค่อนข้างลำบาก ในส่วนพื้นที่ท่าंगโกล (ตำบลบ้านเกาะเต่า) จึงควรจัดให้มีการบริการตรวจและขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวนอกพื้นที่ โดยมีเป้าหมายในกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ยังไม่มีบัตรประกันสุขภาพ เพื่อนำเข้าสู่ระบบประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวให้มากที่สุด

2. สนับสนุนให้มีแกนนำทางด้านสาธารณสุขที่เป็นแรงงานต่างด้าวในพื้นที่

เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการสื่อสารระหว่างแพทย์หรือเจ้าหน้าที่กับแรงงานต่างด้าว ช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพของตนเอง ช่วยให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้เรื่องสิทธิประโยชน์จากบัตรประกันสุขภาพและการเข้าถึงบริการสาธารณสุขของภาครัฐได้อย่างเหมาะสม เพื่อจะช่วยลดค่าใช้จ่ายของภาครัฐและควบคุมป้องกันโรคติดต่อต่างๆ ได้ด้วย

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการประสานงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำงานเป็นทีมที่ให้มีความรู้ให้บัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวเป็นหนึ่งในเอกสารประกอบการตอบใบอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าว

เอกสารอ้างอิง

กรมการจัดหางาน. (2558). **สำนักบริหารงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน ฉบับประจำเดือน เมษายน 2558.**

กระทรวงสาธารณสุข. (2554). ปัญหาความมั่นคงด้านสาธารณสุขของประเทศ. **วารสารวิชาการสาธารณสุข.** ปีที่ 15 ฉบับที่ 5.

_____. (2556). สถานการณ์การเจ็บป่วยที่เข้ามาประเทศไทย. **วารสารวิชาการสาธารณสุข.** ปีที่ 12 ฉบับที่ 5.

งานทะเบียนราษฎรอำเภอเกาะพะงัน. (2556). **รายงานประจำปีงบประมาณ 2556.** สุราษฎร์ธานี.

ชนนชนก ลิขิตวิวัฒนาเกียรติ. (2551). **ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าวในโรงพยาบาลแม่สอด จังหวัดตาก.** ปรินูญานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วิทยา สวัสดิ์ดุฒพิงศ์ และคณะ. (2549). **ประสบการณ์การควบคุมป้องกันโรคติดต่อในชาวพม่าอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ปี 2547.** **วารสารวิชาการสาธารณสุข.** ปีที่ 15 ฉบับที่ 2; มีนาคม-เมษายน.

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, สำนักสารนิเทศ. (2556). <http://www.moph.go.th/>, (4 กุมภาพันธ์).

สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ. (2553). **สถานการณ์คนต่างด้าว.** <http://www.nic.go.th/gsic/>

